

Bornse bijnamen . . . , wie weet er (nóg) meer van?

Leo Leurink

In de augustuseditie van *Boorn en Boerschop* 2008 deed Ben Heck een oproep aan de lezers van dit blad om mee te werken, zijn verzameling van bijnamen die in en om Borne voorkomen of voorkwamen, verder uit te breiden c.q. aan te vullen met nog ontbrekende bijzonderheden. Ook deed hij een verzoek verzamelingen van andere vorsers te bundelen om zo tot een grotere verzameling te komen.

Voortgang van de verzameling

Het verzoek van Ben Heck, in 2008, heeft er onder meer toe geleid dat de schrijver van dit artikel zijn eigen verzameling van bijnamen met de daarbij horende familienamen, enz., heeft aangevuld met die van anderen.

Anja Tanke noteerde die vanuit het gemeentearchief van Borne en ook die van Ben Heck zijn er aan toegevoegd. Bovendien heeft Anja genoteerd op welke foto's de inwoners met bijnamen afgebeeld staan.

Door deze gezamenlijke bundeling kwamen we aan een totaal van zo'n **350** Bornse bijnamen. Verdere navorsingen uit meerdere geschreven Bornse bronnen maar ook via (*nog niet afgeronde*) interviews met veelal autochtone en voormalige inwoners hebben we nu (*september 2010*) al tegen de **600** bijnamen.

Naast Gerhard ten Voorde heeft o.a. Ria van Harten -Fransen, in haar boekjes "*Verhalen uit de vorige eeuw rond de gemeente Borne*" veel bijnamen met de daarbij behorende familienamen vermeld!

Verder had ik het geluk dat ik via Joop Kroeze een schrift met ca. 200 bijnamen, ooit opgetekend door zijn oom, tevens mijn oud- buurman Bernard Kamman, kon raadplegen. Hieruit kon ik nog een aantal mij onbekende bijnamen en/of familienamen noteren.

50- jarig jubileum heemkundevereniging!

Het afgelopen voorjaar werd een jubileumcommissie gevormd om bij de viering van het 50-

Wilhelmina Derkink - Kolnaar, met de bijnaam "**Köllers Hin**": zij stond bekend door haar voorspellende gaven. (foto: website heemkundevereniging Hertme).

jarig bestaan van onze vereniging in 2012 voor te bereiden en extra activiteiten te ontwikkelen.

Naast een aantal andere voorgenomen, activiteiten werd, zoals bij eerdere jubilea, ook voorgesteld wederom een boekje, met inbreng van eigen leden, uit te geven.

Het voorstel van de jubileumcommissie, waarin, o.a. Ben Heck en ondergetekende zitting hebben, om een heus **boekwerkje met Bornse bijnamen** uit te geven, viel ook bij het bestuur in goede aarde.

In het boekje worden niet alleen bijnamen vermeld van veel personen en families die in en rond Borne leven of hebben geleefd. Zo ver mogelijk zullen ook de daarbij behorende officiële familienamen met de achtergronden van de bijnamen worden vermeld.

Daarbij zullen leuke bijzonderheden en een aantal meer of minder bekende anekdotes worden meegenomen. Ook zullen er, voor zo ver ze nog te achterhalen zijn, afbeeldingen van besproken mensen worden geplaatst.

Jammer genoeg heeft Ben Heck door ziekte tussentijds moeten afhaken. We hopen dat hij, binnenkort, gezond en wel, ons weer de helpende hand kan bieden.

Een beroep op uw medewerking

Van de ca. 600 thans bij ons bekende bijnamen waren er zo'n 100 namen waarvan de familienaam ons niet bekend was. Dit betreft behoorlijk oude bijnamen meest van bewoners uit de 19^e - en begin

Staan achter zijn hondenkar de petroleumventer **J.H. ter Brake**, beter bekend als **Zwatt'n Herman** (foto uit de collectie gemeente Borne)

20^e eeuw.

Ze worden met name genoemd in de notities van Gerhard ten Voorde, maar ook in het boekje "Samenleving en onderwijs te Borne in de 19^e eeuw" van Dr. A. Hulshof.

Door navraag hebben we bovengenoemd aantal terug kunnen brengen tot ca. 70 stuks. Ook bijzonderheden zoals beroep, in welk huis of buurt ze woonden en de herkomst van de bijnamen willen we graag te weten komen.

Naast deze oudere bijnamen zoeken we ook nog bijzonderheden van een aantal bij u en ons meer bekende bijnamen.

Heeft u nog "oudere Bornenaren" in uw omgeving, vraag hen om hulp om de juiste namen te vinden.

Geef uw bevindingen door aan:

Leo Leurink: 074-266 31 60

Hieronder vindt u een aantal bijnamen waarvan we vooral de familienaam willen weten

'n Beer	<i>Jood (uit Peppelenlaan)</i>	?	De Lol (Jans)	?
De Besvaar	?	Lobs-Bets	?
Betjoem	<i>Joodse bijnaam</i>	?	't Loopvéark'n	<i>'n vrouw die altijd op pad was</i>	?
Bosjagers-Trui	?	'n Leug'nbakker	<i>Loog of 't gedrukt stond</i>	?
Broed-Sien	?	Maank'n Sien	<i>Liep mank</i>	?
Brei-Mientje	<i>Meijershof (breide sokken en kousen)</i>	?	Metten-Diene	?
Cornelios-Frits	?	Niemke	<i>Paskamp ?</i>	?
Crispiens-Leida	?	't Oor	?
Dolf-Dieks(ke)	<i>Kleermaker</i>	?	't Ottengat	?
Doov'n Hein	<i>Arme man (Meijershof)</i>	?	Papen-Toon	?
Eier-Graads en Eier-Sien	<i>Handelden in eieren</i>	?	Poaters Rót	?
Jan met 't scheve been	?	'n Pokkel	?
Jan met 't stieve been	?	Rammel-Siena	?
Geeskes-Grada	?	De Rotboer	?
Geimkes-Mina	<i>Boornse veeld</i>	?	De Ruw	?
Glaaz'n-Joan	<i>In 't oude Meijershoes</i>	?	Slapp'n Manus	?
De Gusse	?	Spokengraads	?
Hans van Wierden	<i>Afkomstig uit Wierden</i>	?	'n Snoeverd	?
Hengsten-Joan	?	Stoaves Miejke	<i>Liep ooit brandwonden op (van haar hete voetstooft?)</i>	?
'n Hiemp-hoamp	<i>'t vrouwtje liep erg mank</i>	?	Stoetengait	?
Jödd'n-Mans	?	Striekop	?
Keerk'n-Truie	<i>Maakte de Stefanuskerk schoon</i>	?	'n Tuffel	?
Kleiers-Miete	?	Voskes-Da	<i>Van café 't Voske ?</i>	?
Kléén'n-Beemd	?	De Vrette	<i>Dagloner kon onwijs veel eten</i>	?
't Klōaske	<i>o.g. 't Meijers-Kloaske</i>	?	De Weerlam	?
De Knol en Knoll'n Leis	?	Weustman-Jans	<i>Caféhouder in Oud Borne ?</i>	?
Kuierduur	?	Zeuvenhoezenjoan	?
De Kwake	?	'n Zwokschienken	<i>Vrouwtje dat mank liep waardoor haar achterwerk heen en weer schommelde.</i>	?
Leem-Jan	?			